

A MENNYISÉGTAN-TERMÉSZETTUDOMÁNYI HAZAI SZAK-
IRODALOM 1890-BEN.

Összeállította: Dr. Koch Ferencz.

A) Mennyiségtan, mennyiségtani természettan és
csillagászat.

a) Mennyiségtan és mennyiségtani természettan.

A magy. tud. akadémia kiadványai. I. Értekezések a matematikai tudományok köréből, a III. osztály rendeletéből szerkeszti Szabó József osztálytitkár. XIV. köt. 1. Khernel Antal: A lánczhidak merevítő tartóinak grafikai elméletéről. (2 rajzlap melléklettel.) 4. sz. 1—45. l. II. Matematikai és természettudományi Értesítő, szerkeszti König Gyula. VIII. köt. 1889—90. 1. König Gyula: A szimmetrikus függvények elméletéhez 9—10. l. 2. Vályi Gyula: A harmadrendű görbék elméletéhez. 23—28. l. 3. Rados Gusztáv: A térbeli görbék elméletéhez. 46—54. l. 4. Kürschák József: A variáció-számítás parciális differenciál egyenleteinek egy különös osztályáról. 60—75. l. 5. Réthy Mór: Végszerűen egyenlő területek. (III—VII. tábla.) 176—202. l. 6. Vályi Gyula: A másodrendű felületek osztályozása. 218—219. l. 7. Szüts Miklós: A köbös determinánsok elméletéhez. 220—237. l. III. Akadémiai Értesítő, szerkeszti Szily Kálmán főtitkár 1890. 1. Rados Gusztáv: A térbeli görbék elméletéhez. (Kivonat) 165—166. l. 2. Réthy Mór: Végszerűen egyenlő területek. (Kivonat) 689—690. l.

Mathematische u. naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn, redigirt von J. Fröhlich VII. Band. 1. Dr. J. Fröhlich: Schwingungen geschlossener Leiter in homogenen magnetischen Raum. I. Untersuchung der Schwingungen mit Vernachlässigung der Selbstinduction. II. Be-

stimmung des Einflusses der Selbstinduction auf die Schwingungen. 1—23. 1. 2. *Dr. Rudolf v. Kövesligethy*: Wladimir Michelson's Spektraltheorie. 24—35. 1. 3. *Kolomán v. Szily*: Ein Beitrag zur Behandlung der Punktbewegung. 220—232. 1. 4. *Dr. Eugen Hunyady*: Ueber die Parameterdarstellung der orthogonalen Substitutions-Coëfficienten. 233—275. 1.

Természettudományi Közlöny XXII. köt. 1. *Kropf Lajos*: Egy magyarországi geometra a XVI. században. 316—318. 1.

Pötfüzetek a természettudományi Közlönyhöz. XXII. kötethez. 1. *Klupathy Jenő*: Az elektromágnes távolba hatásáról. 92—96. 1.

Orvos-természettudományi Értesítő. XV. évf. Természettudományi szak. (1890.) 1. *Szabó Péter*: A hajlítható matematikai inga mozgásáról. 43—64. 1. 2. *Dr. Martin Lajos*: A madárrepülés általános elmélete (Második közlemény.) 129—140. 1. Ugyanez németül (kivonatban). 221—228. 1. 3. *Dr. Gerevich Emil*: A felfelé menő láncztortek alkalmazása. 155—180. 1. 4. *Dr. Farkas Gyula*: A Lagrange-féle mozgási egyenletek thermodynamikus értelmezéséről. 289—304. 1.

Természettudományi füzetek. A délmagyarországi természettudományi társulat közlönye. Szerkesztik: *Véber Antal* és *dr. Tauffer Jenő*. Temesvár, 1890. XIV. évf. 1. *Dékay Lajos*: A matematikai inga mozgásának tárgyalása, különös tekintettel lengési idejére nézve; 33—47. 1.

Programm-értekezések az 1889—90-ik évi gymnasiumi és reáliskolai értesítőkből. 1. *Arany Dániel*: Adalékok a kupszeletek constructív elméletéhez. Győri áll. főreáliskola. 5—18. 1. 2. *Bozóky Endre*: A kör kiegyenesítéséről. Budapest. V. ker. kir. kath. főgymnasium. 13—15. 1. 3. *Csernus László*: Nehány mennyiségtani határozatlan alak értelmezése. Nagy-kanizsai kath. főgymnasium. 3—24. 1. 4. *Fink Henrik*: Die Bestimmung der Krümmung doppelt gekrümmter Linien oder Flächen. Brassói ág. ev. főgymnasium és alreáliskola. 1—44. 1. 5. *Kiss József*: Egyszerű geographiai fokhálózatok készítése. Pécsi áll. főreáliskola. 17—36. 1. (VI. tábla.) 6. *Maksay Zsigmond*: Az algebrailag megoldható egyenletek gyökeinek szerkesztése másodrendű görbe vonalokkal. Pécsi áll. főreáliskola. 3—15. 1. 7. *Novák Antal*: A gymnasiumi „közönséges számtan” tanításához. Szamosujvári kath. gymnasium. 3—14. 1. 8. *Závodszky Adolf*: Az ábrázoló geometria alapvető tételei. Szegedi áll. főreáliskola. 3—37. 1.

Erdészeti Lapok. Az országos erdészeti egyesület közlönye, szer-

keszti: *Bedő Albert*. XXIX. évf. 1890. 1. *Péchy Dezső*: A közép erdő üzemből kezelt erdők rendszeres erdőgazdasági üzemerterveinek készítéséről. 607—620. 1.

b) Csillagászat.

A magy. tud. akadémia kiadványai. I. Akadémiai Értesítő, szerkeszti Szily Kálmán főtitkár. 1890. 1. *Konkoly Miklós*: Megfigyelések a Jupiter felületén. (Kivonat a márcz. 17-én bemutatott értekezésből). 230. 1.

Természettudományi Közlöny. XXII. köt. 1. *Ráth Arnold*: Ujabb nézetek a nap fizikai alkatáról. 282—300. 1. 2. *Lakits Ferencz*: A magyarok honfoglalásának ideje és a csillagászat. 561—571. 1. 3. A csillagos ég. (Új rovat a természettudományi közlönyben.) A közlöny minden egyes füzetének utolsóelőtti lapján.

Pótfüzetek a természettudományi közlönyhöz. XXII. kötethez. 1. *Kövesligeti Radó*: A szinkép-elemzésről. 145—163. 1.

A magyar orvosok és természetvizsgálók évkönyve. (1890. aug. 16—20-án Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűlés). Szerkesztette: Schächter Frigyes, Budapest. 1. *Gotthard Jenő*: A heliochromia. 517—523. 1. 2. *Dr. Lakits Ferencz*: Néhány középkori napfogyatkozás, összefüggésben a millenium idejével. 223—538. 1.

B) Természetan és légtünnetan.

a) Természetan.

A m. tud. akadémia kiadványai. I. Értekezések a természettudományok köréből, a III. osztály rendeletéből szerkeszti *Szabó József* osztálytitkár. XX. köt. 1. *Antolik Károly*: A hangáttétellel előidézett hangidomokról kifeszített rezgő hártában és üveglemezeken. 4. sz. 1—31. l., ára 30 kr. 2. *Dr. Schenek István*: Kísérleti adatok az akkumulátorok működéséhez. (I—V. táblázattal.) 1. sz. 1—30. l., ára 30 kr. II. Matematikai és természettudományi Értesítő, szerkeszti *König Gyula*. VIII. köt. 1889—90. 1. *Fabinyi Rudolf*: Az elektromos áram befolyása a fémek oldhatóságára. (Előleges közlemény.) 78—81. 1. 2. *Heller Ágost*: Adalékok az anyag problémájához. 142—

158. 1. III. Akadémiai Értesítő, szerkeszti *Szily Kálmán* főtitkár. 1890. 1. Dr. br. *Eötvös Loránd*: A föld vonzása különböző anyagokra. 108—110. 1. 2. *Schenek István*: Az akkumulátorokról. (Kivonat a márcz. 17-én olvasott értekezéséből.) 226—228. 1. 3. B. *Eötvös Loránd*: Nagy lengés-idők méréséről. (Kivonat az ápril 21-én tartott előadásból.) 274. 1. 4. *Heller Ágost*: Adalékok az anyag problemájához. (Kivonat a május 19-én tartott felolvasásból.) 381—385. 1.

Mathematische und naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn, redigirt von *J. Fröhlich*. VII. Band. 1. *Désiré Korda*: Effets électriques de la lumière sur le sélénium. 100—107. 1. 2. *Géza Bartoniek*: Beitrag zur Demonstration der Herz'schen Versuche. 217—219. 1. 3. *August Heller*: Geschichte der Physik im 19. Jahrhundert. 359—362. 1.

Természettudományi Közlöny, XXII. köt. 1. *Edelmann Sebő*: Az elektromos akkumulátorok. 617—627. 1. 2. *Edvi Illés Aladár*: Erőátvitel sűrített levegővel. 17—23. 1. *Cs. L.*: A világítás történetéből. 30—36. 1. 4. *Heller Ágost*: James Prescott Joule. 81—87. 1. 5. *Erdődy Imre* (fordította): A fény és elektromosság közti kapcsolatról. 199—207. 1. 6. *Csapodi Istrán*: A szemüveg. 337—360. 1. 7. *Konkoly Miklós*: Az írógépekről. 511—520. 1. 8. *Edvi Illés Aladár*: A csavart csövek gyártása. 530—534. 1.

Pótfüzetek a természettudományi közlönyhöz, XXII. kötethez. 1. *Wittmann Ferencz*: A patkó alakú elektromágnesnek tehervonzása. 46—47. 1. 2. Ifj. *Schillerszky Károly*: Ujabb szerkezetű nagyító készülék. 47—48. 1. 3. *Heller Ágost*: Ujabb vizsgálatok a hangtan köréből 65—70. 1. 4. *Antolik Károly*: Fizikai kísérletek. 123—138. és 164—180. 1.

Orvos-termezettudományi Értesítő, XV. évf. II. Természettudományi szak. Kolozsvár. 1. *Léray Ede*: A chemiai hőnek és az árammunka hő aequivalensének viszonyáról gálván elemeknél. (I. táblával.) 12—32. 1. Ugyanez németül. 337—352. 1. 2. *Dr. Abt Antal*: Mérőhid igen kis vezetési ellenállás pontos meghatározására. 106—107. 1. 3. *Dr. Abt Antal*: A nikkell és az aczél permanens mágnességéről. (1 tábla.) 181—191. 1. Ugyanez németül. 243—254. 1.

A magyar orvosok és természetvizsgálók évkönyve. (1890. aug. 16—20-ig Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűlés.) 1. *Vidovich Bonaventura*: A hővillamos áram néhány gyakorlati alkalmazásáról. 466—467. 1. 2. *Antolik Károly*: A nap csodáiról. 593—604. 1. 3. *Dr. Edelmann Sebő*: Az elektromos akkumulátorokról.

Programm-értekezések az 1889—90. évi gymnasiumi és reáliskolai értesítőkből. 1. *Aczél József*: A természeti erők a mechanika szolgálatában. Kisujszállási ev. ref. gymnasium. 3—19. l. 2. *Károly József Irén*: Az abszolút mértékrendszer a mechanikában. Nagyvárad kath. főgymnasium. 3—89. l. 3. *Klupathy Jenő*: A léghajózásról. Budapesti VII. ker. áll. főgymn. 3—31. l.

Önállóan. 1. *Dr. Fröhlich Izidor*: Az elméleti physika kézikönyve. A magyar tud. akadémia megbízásából írta —. Bevezető rész: Matematikai repertorium physikusok számára. A szöveg közé nyomott huszonnyolcz ábrával. Budapest. Kiadja a m. tud. akadémia. 8. r. VI., 208 és 4 l. 2. *Gothárd Jenő*: A fotografia gyakorlata és alkalmazása tudományos czélokra. Természettudományi könyvkiadó vállalat. A m. tud. akadémia segitkezésével kiadta a k. m. természettudományi társulat. A VII. (1890—92. évi) ciklus harmadik kötete. (Negyven ábrával.) 1—183. l.

b) Légtünettan.

Természettudományi Közlöny. XXII. köt. 1. *Cs. L.*: A magas hegyek jelenségei köréből. 150—153. l. 2. *Cs. L.*: A dér, a hó és a zuzmara szerkezete. 153—156. l. 3. *Hegyfoky Kabos*: Az idő változékonysága Budapesten. 189—198. l. 4. *Hegyfoky Kabos*: Jön a zivatar. 309—312. l. 5. *Ráth Arnold*: A légkör optikai tüneményei. 409—417. l. 6. *Hegyfoky Kabos*: Az idő változékonysága és a halandóság Budapesten. 429—430. l. — 7. *Lakits Ferencz*: A kritikus napok. 463—473. l. 8. *Heller Ágost*: Schenzl Guido. 631—634. l. 9. Meteorologiai és földmágnességi följegyzések a magyar királyi központi intézetben Budapesten az 1890-ik év minden hónapjáról, minden egyes füzet utolsó lapján.

A magyarországi Kárpát-egyesület évkönyve. Igló, 1890. XVII. évf. 1. *Kolbenheyer Károly*: A központi Kárpátok és környékeinek klimatikus viszonyai. 27—66. l.

c) Vegytan.

a) Elméleti vegytan.

A m. tud. akadémia kiadványai. I. Matematikai és természettudományi Értesítő. Szerkeszti: *König Gyula*. VIII. köt. 1889—90. 1. *Fabinyi Rudolf*: Az elektromos áram befolyása a fémek

oldhatóságára. (Előleges közlemény.) 78—81. 1. 2. *Liebermann Leó*: A szénsav bontó hatásáról az alkali fémek sóira. (Előleges közlemény.) 88—94. 1. 3. *Liebermann Leó*: Szilárd anyagok fajsúlyának új meghatározási módja. 209—212. 1. 4. *Dr. Asbóth Sándor*: A mesterséges Kryolith és a fluoraluminium dissociatioja. 214—217. 1. — II. Akadémiai Értesítő, szerkeszti Szily Kálmán, főtítkár. 1890. — 1. *Dr. Fabinyi Rudolf*: Az elektromosság hatása a fémek oldhatóságára. (Kivonat.) 228. 1. 2. *Liebermann Leó*: A szénsav bontó hatása az alkalifémek sóira. (Kivonat.) 275. 1. 3. *Asbóth Sándor*: A mesterséges kryolith és a fluoraluminium dissociatioja. (Kivonat.) 440—441. 1. 4. *Winkler Lajos*: A gázok oldhatósága vízben. (Kivonat.) 640. 1.

Mathematische und naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn, redigirt v. *J. Fröhlich*. VII. Band. 1. *Dr. Ladislaus v. Udránszky*: Über Furfuroreactionen. (III. Mitteilung.) VI. Über die Verharzung des käuflichen Amylalkohols. VII. Über den Nachweis von Fuselöl in Spirituosen. 108—123. 1. 2. *Dr. Ladislaus v. Udránszky*: Studien über den Stoffwechsel der Bierhefe. I. Beiträge zur Kenntniss der Bildung des Glycerins bei der alkoholischen Gährung. 157—168 1. 3. *O. Hinsberg und L. v. Udránszky*: Über Einige Benzoylverbindungen. 195—200 1. 4. *Dr. Alexander v. Asbóth*: Über das Vorkommen von Pyriden in manchen Amylalkoholen. Eine neue Verbindung der Pikrinsäure. 201—204 1. 5. *Dr. Sigmund Neumann*: Zur Entstehung von Nitraten und Nitriten beim Verdunsten des Wassers. 304—324. 1. 6. *Alfréd Schwicker*: Beiträge zur Konstitution der Sulfite und Thiosulfate. 325—336. 1. 7. *L. W. Winkler*: Die Löslichkeit des Sauerstoffes in Wasser. 337—348. 1. 8. *Josef Nuricsán*: Chemische Vorlesungsversuche. 355—358. 1. 9. *L. Ilosray de Nagy-Ilosva*: Études chimiques. 1. Sur les réactions des acides azoteux et azotique. 2. Action de quelques corps réducteurs et oxydants et de la lumière sur la benzine sulfoacide-azo- α -naphtylamine. 3. Preparation de la soude débarrassée de l'azotite et de l'azotate. 4. Se forme-t-il de l'ozone ou du peroxyde d'hydrogène pendant la combustion vive, ou bien sont-ce les oxydes supérieurs de l'azote qui se forment alors qu'on peut constater avec les réactions de l'acide azoteux et azotique. 5. Ya-t-il de l'ozone et du peroxyde d'hydrogène dans l'air? 6. L'acide azoteux dans la salive et dans l'air exhalé. 7. Observations sur la présence de l'acide azoteux dans l'air. 8. Il n'y a pas d'ozone dans l'oxygène préparé avec l'acide sulfurique concentré

et permanganate de potassium. 9. Formation de l'acide azoteux dans quelques cas spéciaux de la combustion vive, et formation du cyanogène (acide cyanhydrique) dans la flamme inverse. 10. L'union de l'azote et de l'oxygène par le platine. 11. L'azote se combine avec l'oxygène même par l'oxydation lente du fer réduit par l'hydrogène. 396—456. l.

Természettudományi Közlöny. XXII. köt. 1. *Dr. Hankó Vilmos:* A jelen kor chemiai problémái (Victor Mayer után). 474—486. l.

Pótfüzetek a természettudományi közlönyhöz. XXII. kötethez. 1. *Thán Károly:* Három előadási kísérlet. 37—43. l. 2. *Nuricsán József:* A fémekről, 49—64. l. 3. *Ilosvay Lajos:* Képződik-e ozon, ha a Bunsen-féle gázlámpa kis lángját ráfuvalt levegővel lehűtjük? Van-e a láng közelében ozon? 88—91 l. 4. *Ilosvay Lajos:* Képződik-e izzó platina körül ozon? 91. l. 5. *Ilosvay Lajos:* A nem hidrogénhez kötött kén kimutatása világító gázban. 91—92. l. 6. *Ilosvay Lajos:* Ozonképződés lánglehűtés közben. Van-e rendszeren az égő láng közelében ozon? (Második közlemény.) 139—142. l.

Orvos-természettudományi Értesítő. XV. évf. II. Természettudományi szak. Kolozsvár. (1890.) 1. *Dr. Koch Ferenc:* A phenylhydrazin és a hidrazobenzol egy reakciója. 314—317. l. Ugyanez németül. 363. l. 2. *Prihoda Gyula:* Az állati alkaloidákról. (I. orvosi szak). 45—56. l. Ugyanez németül. 140—141. l.

Vegyteni Lapok. Szerkesztik és kiadják: Lengyel Béla és Fabinyi Rudolf. VII. köt. 1889. 4—5. füz. 1. *Dr. Jáhn Károly:* Előadási kísérlet a víz synthesisére. 141—142 l.

b) Elemző vegytan.

A magy. tud. akadémiá kiadványai. I. Értekezések a természettudományok köréből, a III. osztály rendeletéből szerkeszti Szabó József osztálytitkár. XX. köt. 1. *Thán Károly:* Az ásványvizeknek chemiai constitútiójáról és összehasonlításáról. 2. sz. 1—47. l. ára 40 kr. II. Matematikai és természettudományi Értesítő, szerkeszti König Gyula VIII. köt. 1889—90. 1. *Dr. Hankó Vilmos:* A gyertyánligeti (kabola-polyánai) vasas savanyu víz forrás (Irén forrás) chemiai elemzése. 82—83. l. 2. *Lengyel Béla:* A salétromossav meghatározása térfogati úton. (Előleges közlemény.) 85—87. l. 3. *Dr. Szilasi Jakab:* Anyatejek vizsgálata. 159—162 l. 4. *Lieber-*

mann Leó: (Dr. Bittó Béla kísérletei után). A kénsav meghatározásának új elven alapuló módszere. 205—208. l. III. Akadémiai értesítő, szerkeszti Szily Kálmán főtitkár. 1890. l. *Loczka József*: Ásványelemzési közlemények. (Kivonat). 111—112. l. 2. *Dr. Hankó Vilmos*: A gyertyányligeti vasas víz elemzése. (Kivonat.) 230. l. 3. *Lengyel Béla*: A salétromos sav meghatározása térfogati úton. (Kivonat.) 275 l. 4. *Liebermann Leó*: Chemiai apróbb közlemények. (Kivonat.) 437. l. 5. *Thán Károly*: Az ásványvizek szerkezete és összehasonlítása. (Kivonat.) 638—640 l.

Mathematische und naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn, redigirt von J. Fröhlich. VII. Band. 1. *Josef Loczka*: Chemische Analyse einiger Gegenstände aus dem Bronze-Zeitalter in Ungarn. 178—194. l. 2. *Dr. Wilhelm Hankó*: Chemische Analyse der schwefelhaltigen Mineralwässer von Kérő und des Wassers des grossen Salzteiches bei Kolozs. 212—216 l. 3. *Dr. Karl v. Than*: Über die Darstellung volumetrischen Normallösungen. 4. *Dr. Sigmund Neumann*: Methode zur Bestimmung des Chinins in Chinintannat. 349—354. l.

Földtani Közlöny. Kiadja a magyarhoni földtani társulat. 1890. XX. köt. 1. *Thán Károly*: A tata-tóvárosi főforrás chemiai vizsgálata. (Kivonat). 50—51. l. Ugyanez németül. 94. l. 2. *Wartha Vincze*: A budapesti ivóvíz kérdéséhez. (Kivonat.) 51. l. Ugyanez németül. 94—95 l. 3. *Burány János*: Esztergom talajvizei s a vízvezeték. (Kivonat.) 51—52 l. 4. *Schuller Alajos*: A senarmontit és valentinit chemiai alkotásáról. (Kivonat). 203—204 l. 5. *Dr. Hankó Vilmos*: A nagyági sylvanit és nagyágit chemiai elemzése. (Kivonat.) 204. l. Ugyanez németül. 250 l. 6. *Nyiredi Jenő*: A koppándi cölestinréteg átlagos összetétele. (Kivonat.) 196 l. Ugyanez németül. 250 l. 7. *Koch Ferencz*: A koppándi cölestin és baryt quantitativ elemzése. (Kivonat). 196. l. Ugyanez németül 250. l. 8. *Dr. Trautler László*: Néhány állítólagos ásványvíz Beregmegyében. 381—387. l. Ugyanez németül. 429—433. l. 9. *Dr. Ilosvay Lajos*: A „Sarolta“ ásványos víz chemiai elemzése. 394—398. l. Ugyanez németül. 439—443. l.

A magyar kir. földtani intézet évi jelentése 1889-ről. (Melléklet a Földtani Közlöny XX. kötetéhez l.) *Kalecsinszky Sándor*: Közlemények a m. kir. földtani intézet chemiai laboratoriumából. (Negyedik sorozat. 1889.) 1. Adatok a laboratorium történetéhez. 2. Gyergyó-szárhegyi márvány. 3. Ribniki mészkő. 4. Német-bogsáni mészkő. 5. Teleki

szán. 6. Rögös láva. 7. Lepényszerű láva. 8. Helvin Kapnikbányáról. 9. Ásványviz elemzés. 154—160. l.

A magyar orvosok és természetvizsgálók évkönyve. (1890. aug. 16—20-án Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűlés.) 1. *Dr. Gerlóczy Zsigmond és Hankó Vilmos*: Budapest fürdői és ásványvizei. 1. Sárosfürdő. 2. Hungária-forrás. 3. A városligeti ártézi-kut és fürdő. 4. Rudasfürdő. 5. Ráczfürdő. 6. Római fürdő. 7. Császárfürdő. 8. Lukácsfürdő. 9. Margitszigeti fürdő. 10. Királyfürdő. 11. Budai keserűvizek. 12. Erzsébet-sósfürdő. 13. Budai király-keserűviz. 14. Aeskulápforrás. 15. Hunyadi János keserűviz. 16. Órmezői keserűviz-források. 17. Budapest vasas fürdői. 234—257. l.

Jahrbuch des Sibenbürgischen Karpaten-Vereins IX. 1889. 1. *Karl Jüngling*: Mineralogisch-chemische Mitteilungen. 113—116.

Önállóan. 1. *Dr. Hankó Vilmos*: Csikmegye fürdői és ásványvizei szóban és képekben. Budapest. 1890. Lampel Róbert. 1—104. l.

c) Alkalmazott vegytan.

A m. tud. akadémia kiadványai. I. Értekezések a természettudományok köréből, a III. osztály rendeletéből szerkeszti *Szabó József* osztály-titkár. 1. *Klug Nándor*: Az enyv mint tápanyag. XX. köt. 3. sz. 1—45. l. Ára 40 kr. II. Matematikai és természettudományi Értesítő, szerkeszti *König Gyula*. VIII. köt. 1889—90. 1. *Liebermann Leo*: A metaphosphorsav kimutatása az élesztő nucleinjában. 41—45. l. 2. *Liebermann Leo*: Előzetes jelentés a tojás festőanyaga és a cholesterin között valószínűleg fennálló összefüggésről. 203—204. l. III. Akadémiai Értesítő, szerkeszti *Szily Kálmán* főtítkár, 1890. 1. *Dr. Nékám Lajos*: A sacharin hatása a húsemésztésre. (Kivonat. 229. l. 2. *Dr. Klug Nándor*: Az enyv megemésztéséről. (Kivonat.) 637. l.

Mathematische und naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn, redigirt von *J. Frölich* VII. Band. 1. *Dr. J. Szilasi*: Das grüne Ultramarin. 124—139. l. 2. *Dr. Alexander von Asbóth*: Die Verfälschung des Schweinefettes mit Baumwohlsamenöl und dessen erkennen. 205—211. l. *M. Balló*: Über eine neue Aufgabe der Phytochemie 276—287. l.

Természettudományi Közlöny. XXII. köt. 1. *László Ede*: A bor extrakt tartalmának gyors meghatározása. 130—132. l. 2. *Jakabffy Ferencz*: Az emlékszobrok gondozása. 301—308. l. 3. *Dr. Asbóth*

Sándor: Az olcsó szövetekről. 314—316. 1. 4. *Edvi Illés Aladár*: A ezink multja és jelene. 393—399. 1. 5. *Szilasi Jakab*: A czukorgyártásról 449—463. 1. 6. *Petrovics Döme*: A pálinka az Alföldön és környékén. 505—516. 1. 7. *Szilasi Jakab*: A saccharinról. 535—547. 1.

Pótfüzetek a természettudományi Közlönyhöz. XXII. kötethez.

1. *Pavlicsek Sándor*: A kenyér kelése. 43—45. 1.

Orvos-természettudományi Értesítő. XV. évf. II. Természettudományi szak. Kolozsvár. (1890.) 1. *Hangay Octáv*: A xyolith 107—110. 1.

A magyar orvosok és természettudósok évkönyve. (1890. aug. 16—20-ig Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűlés.) 1. *Kiss Ferencz*: A czukorgyártás főbb mozzanatai, különös tekintettel a chemia szerepére. 566—576. 1. 2. *Fényes Dezső*: A fényképezés multja és jelene. 622—632. 1.

D) Ásvány-, föld-, kőzet- és őslénytan.

a) Ásványtan.

Természettudományi Közlöny. XXII. köt. 1. *Schmidt Sándor*: Az opál. 595—602. 1.

Pótfüzetek a természettudományi Közlönyhöz. XXII. kötethez. 1. Dr. *Szterényi Hugó*: A gyémánt képződésének kérdése. 184—189. 1.

Orvos-természettudományi Értesítő. XV. évf. II. Természettudományi szak. Kolozsvár. (1890.) 1. Dr. *Koch Antal*: Ásványtani közlemények Erdélyből (3-ik közlemény). 20 ásványról. 141—154. 1. Ugyanez németül. 229—242. 1. 2. *Budai József*: Ásványtani közlemények az erdélyi Érczhegységből. 211—214. 1. Ugyanez németül. (Kivonat.) 364—365. 1.

Természettudományi füzetek. Kiadja a magyar nemzeti muzeum. 1890. XIII. köt. 1. *Schmidt Sándor*: Ásványtani közlemények. I. Zirkon, almandin és epidot Ausztráliából II. Pyrit Porkura határából, Hunyadmegyében.

Földtani Közlöny. Kiadja a magyarhoni földtani társulat. 1890. XX. kötet 1. *Koch Antal*: Új cölestin és baryt előfordulás Torda közelében. (Kivonat.) 192—193. 1. Ugyanez németül. 239—241. 1. 2. *Zimányi Károly*: A dobogó-hegyi baryt és cölestin kristálytani viszonyai (Kivonat). 193—195. 1. Ugyanez németül 241—242. 1. 3. *Mártonfi*

Lajos: Az adulárnak egy új előfordulása a sz.-somlyói Magurán. (Kivonat.) 196. l. Ugyanez németül. 243. l. 3. Dr. *Koch Antal*: Ujabb előfordulású rézbányai ásványok. (Kivonat) 196—197. l. Ugyanez németül. 243—244. l. 5. Dr. *Koch Antal*: Ásványtani közlemények Erdélyből. (Kivonat.) 197—201. l. Ugyanez németül. 244—247. l. 6. Dr. *Benkő Gábor*: Ásványtani közlemények az erdélyi érczhegységből. (Kivonat.) 201—202. l. Ugyanez németül. 247—249. l. 7. *Krenner József*: A tigrisszem. (Kivonat.) 204—205 l. Ugyanez németül. 250. l. 8. *Tömösváry Lajos*: Különös alkatú jégzsemek. (Kivonat.) 205. l. Ugyanez németül. 250. l.

A magyar orvosok és természetvizsgálók évkönyve. (1890. aug 16—20-ig Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűlés.) 1. Dr. *Szterényi Hugó*: Az ásványtan mai iránya. 467 - 474. l.

Programm-értekezések az 1889—90-ik évi gymnasiumi és reáliskolai értesítőkből. 1. *Horváth Zoltán*: Mit beszélnek a kristályok a legtöbb törvényhozóról. Nagyszombati kath. főgymnasium. 3—25. l.

Önállóan. 1. *Schmidt Sándor*: A drágakövek I. és II. köt. természettudományi könyvkiadó-vállalat. A m. tud. akadémia segítségével kiadja a k. m. természettudományi társulat. A VII. (1890—92-ik évi) ciklus első és második kötete. Első kötet 19 rajzzal és 416 l., második kötet 34 rajzzal és 319 l.

b) Földtan.

Természettudományi Közlöny. XXII. köt. 1. *Bernáth József*: A kőszén termése és fogyasztása Magyarországon. 37. l. 2. Dr. *St. H.*: A világ konyhasó-termése és fogyasztása. 37. l. 3. *Bernáth József*: A konyhasó termése és fogyasztása Magyarországon. 547 - 548. l.

Orvos-természettudományi Értesítő. XV. évf. II. Természettudományi szak. Kolozsvár, (1890.) 1. Dr. *Koch Antal*: Jelentés az erdélyi muzeum-egylet megbízásában a múlt nyáron tett földtani kirándulásainak eredményeiről. 325—334. l. Ugyanez németül. (Kivonat.) 365—368. l.

Földtani Közlöny. Kiadja a magyarhoni földtani társulat. 1890. XX. köt. 1. Dr. *Schafarzik Ferencz*: Adatok a Bakony geológiájához. (Két ábrával) 1—4. l. Ugyanez németül. 57—60. l. 2. Dr. *Szádeczky Gyula*: Adatok Munkács vidékének geológiájához. 5—14. l. Ugyanez

németül. (Kivonat.) 65—67. l. 3. *Cseh Lajos*: A selmeczi Ferencz-császár altárna geologiai szelvénye. (Egy táblával.) 23—26. l. Ugyanez németül. 73—75. l. 4. Ifj. *Jankó János*: A tuniszi Dzsebel-Bu-Kornein geológiájához, 26—35. l. Ugyanez németül. 76—84. l. 5. *Faller Károly*: A vas geológiája. 41—47. l. l. 6. Dr. *Szabó József*: Göd környéke forrásainak geologiai s hidrográfiai viszonyai. (Kivonat.) 48—50. l. Ugyanez németül. 91—93. l. 7. *Wein János*: Emlékirat a fővárosi végleges vízmű tárgyában, mint felelet a fővárosi közmunkák tanácsa műszaki osztályának jelentésére. Budapest, 1888. Kézirat gyanánt. 49. old. (Kivonat.) 50. l. Ugyanez németül. 93—94. l. 8. *Koch Antal*: A brassói hegység földtani szerkezetéről és talajviszonyairól. (Kivonat.) 52. l. 9. *Böckh János*: Zsigmondy Vilmos (1821—1888.) 257—366. l. Ugyanez németül. (Kivonat.) 367—380. l. 10. *Legeza Viktor*: Annales géologiques de la péninsule balkanique. 404—408. l. 11. Dr. *Szabó József*: Gróf Széchényi Béla kelet-ázsiai útjának tudományos eredménye. 408—413. l. 12. Dr. *Posewicz Tivadár*: Dr. J. Felix és Dr. H. Zenk: Beiträge zur Geologie und Paläontologie der Republik Mexico. I. Theil. 413—415. l. 13. Dr. *Schafarzik Ferencz*: A magyarországi Kárpát-egyesület budapesti osztálya által 1890. május havában rendezett műkedvelői fotografiai kiállításról. 415—417. l. 13. *Gezell Sándor*: Az 1888. szept. 3—7-én Bécsben tartott általános bányászülés. 417—422. l.

A magyar kir. földtani intézet évi jelentése 1889-ről. (Melléklet a Földtani Közlöny XX. kötetéhez). 1. *Böckh János*: Igazgatósági jelentés. 5—24. l. 2. Dr. *Pethő Gyula*: Néhány adat a Kodon-hegység geológiájához. Vázlatos jelentés az 1889. évi részletes fölvételről. 25—45. l. 3. Dr. *Szontágh Tamás*: Geologiai tanulmányok Nagy-Várad, a Püspök- és Felix-fürdő környékén, valamint a Sebes-Körös bal partján Krajnik falvától Nagy-Váradig húzódó hegység és dombvidékén. Jelentés az 1889-ik évi földtani részletes fölvételről. 46—57. l. 4. Dr. *Primics György*: Jelentés a kolozs-bihari hegység Vlegyásza hegyvonulatában 1889-ik évben végzett részletes geologiai felvételeimről. 58—69. l. 5. Dr. *Posewicz Tivadár*: A Fehér-Tisza területe. Jelentés az 1889. évi földtani részletes fölvételről. 70—85. l. *T. Roth. Lajos*: A krassó-szőrényi hegység Ny-i része Majdán, Lisova és Stájerlak környékén. 86—108. l. 7. *Halaváts Gyula*: Jelentés az 1889. évben Bogsán környékén eszközölt részletes földtani felvételtől. 109—119. l. 8. Dr. *Schafarzik Ferencz*: Adatok a Csernavölgy geológiájához. Jelentés az 1889.

évi részletes földtani felvételtől. 120—132. l. 9. *Gesell Sándor*: A nagybányai ércbányaterület bányageológiai felvétele. 133—153. l.

A magyar kir. földtani intézet évkönyve. 1. *Dr. Jankó János*: A Nilus deltája. A delta földtani és földrajzi felépülése. (XXV—XXIX.) VIII. köt. 9. füz. 225—340. l. 2. *Martiny István*: A szentháromság-aknai mélymívelés Vihnyén. 3. *Botár Gyula*: Az ó-antaltárnai Ede-reményvágat geológiai szerkezete. 5. *Pelachy Ferencz*: Nádor korona-herczeg-tárna geológiai szelvényéhez. A három utóbbi értekezés a IX. kötet I. füzetében. 1—30. l. 5. *Lőrenthey Imre*: A nagy-mányoki (Tolna-m.) pontusi emelet és faunája. IX. köt. 2. füz., 35—48. l.

A magyar orvosok és természettudósok évkönyve. (1890. aug. 16—20-ig Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűlés). 1. *Hanusz István*: A Tisza törekvése nyugatra. 430—446. l. 2. *Tóth Mihály*: Adatok Nagyvárad környéke diluvialis képződményeinek ismertetéséhez. 474—479. l.

Nagyvárad természetrajza, szerkesztette Bunyitay Vincze, Budapest, 1890. 1. *Beszédits János*: Domborzati viszonyok. 11—18. l. 2. *Dr. Szontágh Tanás*: Nagyváradnak és környékének geológiai leírása: Egy színes geológiai térképpel és egy fénykép lappal. 19—44. l.

Önállóan. *Dr. Szabó József*: Selmecz környékének geológiai leírása. Egy atlaszszal. A m. tud. akad. III. osztályának külön kiadványa. Budapest, 1891. 488. l. IV°.

c) Közöttan.

Pótfüzetek a természettudományi közlönyhöz. XXII. kötethez. 1. *Szádeczky Gyula*: A magyarországi rhyolithekről. 71—74. l.

Földtani Közlöny. Kiadja a magyarhoni földtani társulat. 1890. XX. köt. 1. *Dr. Koch Antal*: A málnási hypersthéntartalmu augitan-desit előfordulási viszonyairól. (Kivonat.) 202—203. l. Ugyanez németül. 249—259. l.

d) Őslénytan.

Orvos-természettudományi Értesítő. XV. évf. II. Természettudományi szak. Kolozsvár. (1890.) 1. *Dr. Mártonfi Lajos*: Anthracotarium magnum, Cuv. Kis-Krisztolczról. 317—324. l. Ugyanez németül. (Kivonat.) 361—363. l.

Földtani Közlöny. Kiadja a magyarhoni földtani társulat. 1890. XX. köt. 1. *Dr. Staub Móricz*: Adatok Munkács környékének fosszilizflorájához. 14—22. 1. Ugyanez németül. 68—78. 1. 2. *Téglás Gábor*: Az erdélyi Érczhegység övében Zámától az Ompoly völgyéig kinyomozott barlangok rövid áttekintése. 36—40. Ugyanez németül. 84—89. 1. 3. *Dr. Priniés György*: A barlangi medve (*Ursus spelaeus* Blumenb.) nyomai hazánkban. (Egy tábla.) 145—173. 1. Ugyanez németül. 213—226. 1. 4. *Dr. Staub Móricz*: *Dicksonia* punktata Stbg. Sp. magyarhoni fosszilizflorában. (Egy tábla.) 174—182. 1. Ugyanez németül. 227—233. 1. 5. *Téglás Gábor*: Ujabb adalékok a daciai érczhegység és bánnyászat epigraphiájához. 182—187. 1. Ugyanez németül. 233—236. 1. 6) *Dr. Staub Móricz*: A megkövesült erdőkről. 399—404. 1. Ugyanez németül. 443—445. 1.

A magyar orvosok és természetvizsgálók évkönyve. (1890. aug. 16—20-ig Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűlés). *Dr. Koch Antal*: Erdély ősemlőseinek átnézete. 456—466. 1.

Mathematische und naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn, redigirt von *J. Fröhlich*. VII. Band. 1. *August Franzenau*: Die Foraminiferen-Fauna des Mergels neben dem Buda-Eörszer-Weg. 61—90 1.

E) Növénytan.

Természettudományi Közlöny. XXII. köt. 1. *Borbás Vincze*: Az örökzöld és kitelelő lomb. 123—129. 1. 2. *Mágócsy-Dietz Sándor*: A növénybiologia köréből. 169—188. 1. 3. *Dr. Istránffy Gyula*: A házigombáról. 378—380. 1. 4. *Hanusz István*: A narasz. 431—432. 1. 5. *Tellyesniczky Kálmán*: A fán lakó növényekről. 521—529. 1.

Pótfüzetek a természettudományi Közlönyhöz. XXII. kötethez. 1. *Ifj. Schilberszky Károly*: A többszirájú magvagról. 77—85. 1. 2. *Dr. Borbás Vincze*: *Soldanella Transsilvanica*. 142. 1. 3. *Dr. Waisbecker Antal*: Uj növénynem hazánk flórájában 142—143. 1. 4. *M. D. S.*: A körlég nitrogénjének szerepe a növények életében. 143—144. 1.

Orvos-természettudományi Értesítő. XV. évf. II. *Természettudományi szak.* Kolozsvár (1880.) 1. *Dr. Demeter Károly*: Bryologiai jegyzetek. 33—42. 1. Ugyanez németül. (Kivonat.) 115—118. 1. 2. *Gönczi Lajos*: Udvarhelymegye flórájának főbb vonásai. 65—100. 1. Ugyanez németül. (Kivonat.) 119—121. 1.

Természettudományi füzetek. Kiadja a magyar nemzeti muzeum. 1890.

XIII. köt. 1. *Szépligeti Győző*: Adatok a gubacsok elterjedésének ismeretéhez, különös tekintettel Budapest környékére. 12—25. 1. 2. *Dr. Vincentio de Borbás*: Quercus Budenziane meg a mocsártölgy rokonsága. 26—33. 1. 3. *Victor Szépligeti*: Beiträge zur Kenntniss der Verbreitung des Gallen mit besonderer Rücksicht auf die Umgebung von Budapest. 40—44. 1. 4. *Dr. Istvánffy Gyula*: Ruméliai algák, Frivaldszky Imre gyűjtéséből. 67—77. 1. Ugyanez latinul. (Kivonat.) 93. 1. 5. *Dr. Vincentio de Borbás*: Mentha Frivaldszkyana Borb. ined. meg a rokonfajok. 78—83. 1. 6. *Dr. Vicentio de Borbás*: Gypsophila Digenea N. SP. Hybr. Et. G. Arenariae W. et Kit. Var. Leiocladus N. Var. 84—85. 1.

A magyar orvosok és természetiüzsgálók évkönyve. (1890. aug. 16—20-án Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűlés). 1. *Dr. Simonkai Lajos*: Ujabb mozgalmak és eszmék hazánk florája terén. 425—429. 1. 2. *Dr. Staub Mór*: A tavi rózsák multja és jelene. 446—455. 1. 3. *Dr. Borbás Vincze*: Közlemények Békés- és Bihar-vármegyék florájából. (Szolnok-, Csanád- és Aradmegyére vonatkozó néhány adattal). 479—504. 1.

Nagyvárad természetrajza. Szerkesztette *Bunyitay Vincze*. Budapest. 1890. 1. *Dr. Simonkai Lajos*: Nagyváradnak és vidékének növényvilága. 44—134. 1.

Programm-értekezések az 1889—90-ik évi gymnasiumi és reáliskolai értesítőkből. 1. *Szekeress Ödön*: A növénygyűjtésről tanítványaimnak. — Kassai kath. főgymnasium. 1—72. 1. 2. *Szép Rezső*: Sümeg határának edényes növényei (plantae vasculares regiensis Sümeghiensis.) — Sümeghi közs. reáliskola. 3—29. 1.

Növénytaní Lapok. XIII. 1890. 140. 141. sz. Szerkeszti és kiadja: *Kanitz Ágost*. Kolozsvár. 1. *Dr. Borbás Vincze*: Spiraea-cserjeink összeállítása. (Spiraearum hungaricarum enumeratio). 64—78. 1. 2. *Dr. Vincentio de Borbás*: Violarum species Hungaricae novae. 78—81. 1. 3. *Brassai S.* és *Kováts Gy.*: Magyar fűvészkönyv. Flora hungarico. 1888. 4. *Brassai S.*: A növény szerveinek rövid ismertetése és a műnyelv. Organographio et terminologia botanica. 54. (Melléklet a „Növénytaní Lapokhoz.”)

Verhandlungen u. Mittheilungen des siebenbürgischen Vereines für Naturwissenschaften in Hermannstadt. XL. Jahrg. 1890. *Karl v. Flass*: Briefe über Syringa Jósikae Jacq fil. p. 113.

- Kertészeti Lapok.* Szerkeszti *Benes János*, Budapest, 1890. V. évf. (Az országos magyar kertészeti egyesület havi közlönye.)
1. *Mititzki Pál*: A gyöngyvirág tenyésztése Dezda vidékén. 2—4. l.
  2. *Mühle Árpád*: Hamburgi rózsahajtatás. 4—6. l.
  3. *Fuchs Emil*: A nemes őszibarack és a czukordinnye nagyban való termesztése Budapest környékén. 30—33. l.
  4. *L'hullier István*: A rózsák alkalmazása a kertekben és parkokban. 33—38. l.
  5. *Doerfel F.*: Az importált Cycasok kezelése. 38—39. l.
  6. *Gillemot Vilmos*: A legújabb rózsák. 39—40. l.
  7. *Dr. Mágócsy-Dietz Sándor*: A kertészet állapota Németországban, tekintettel hazai viszonyainkra. 42—48; 73—78. és 94—103. l.
  8. *Ilsemann Károly*: Park-kertek. 57—59. l.
  9. *Dr. Horváth Géza*: A permetező készülékek a kertészet szolgálatában. 59—66 l.
  10. *Domonkos János*: Cseresznye- és meggy-termelés az Alföldön. 66—68. l.
  11. *Grósz Lajos*: Lesz-e gyümölcs? 88—90. l.
  12. *Domonkos János*: Az 1890. évi új rózsák. 92—94. l.
  13. *Gilbert H.*: Az Amaryllis szobabeli tenyésztése. 125—127. l.
  14. *Cséver Lajos*: A zöldségfélék ápolása. 127—129. l.
  15. *Benes János*: Magyarország 1889. évi gyümölcsstermése és gyümölcskereskedése. 141—144. l.
  15. *Czapáry Albert*: A szobai növények ápolása. 144—150. l.
  17. *L'hullier István*: A szamócza hajtatása. 151—153. l.
  18. *Balogh János*: A dionthus cariophyllus fl. pl. tenyésztése magról. 153—154. l.
  19. *Angyal Dezső*: A szélütés betegsége a nyári barackfánál. 154—155. l.
  20. *Mühle Vilmos*: A legszebb pálmák. 171—172. l.
  21. *Benes János*: A Thomas-salak alkalmazása a gyümölcsfáknál. 172—174. l.
  22. *L'hullier István*: A főzelékek hajtatása. 174—176. l.
  23. *Légrády Károly*: A dohány-nedvnek, mint rovarölőnek alkalmazása a kertészetben. 176—177. l.
  24. *Mayer Miklós*: Sósféle talajnak javítása. 177—178. l.
  25. *Almásy Imre*: A kajszin-barackfák hirtelen elhalása. 203—204. l.
  26. *Farkas Sebestyén*: Vezlerle-féle durráncsi őszi barack. 204—205. l.
  27. *L'hullier István*: Főzelék- és zöldségfélék hajtatása. 208—210., 233—234., 260—260. l.
  28. *Keszthelyi Ernő*: A füst hatása a vegetációra. 210—212. l.
  29. *Grósz Lajos*: Új szempont a csemeték átültetésénél. 257—260. l.
  30. *Telleyesniczky Kálmán*: A fán lakó növényekről. 263—271. l.
  31. *Hanusz István*: A budapesti Margitsziget fái. 281—284. l.
  32. *Domonkos János*: Igaza van-e Gauchennek? 284—286. l.
  33. *Jobst Gyula*: A rózsák betekerése. 286—289. l.
  34. *Szathmáry Sándor*: Halas gyümölcsészete. 289—291. l.
  - 35.

L'hullier István: A dinya hajtása. 297—298. l. 36. *Almásy Imre*: A magvak csirázó képessége és annak tartama. 311—313. l. 37. *Hanzel A.*: A clementis hybridjeinek szaporítása és tenyésztése. 314—316. l. 38. *Moenich Károly*: A gyümölcsfa-tenyésztő kötelelességei fái irányában ezek tenyésztési szünete alatt. 318—319. l. 39. *Cseréi Lajos*: Zöldség-hajtás. 319—321. l.

Erdészeti Lapok. Az országos erdészeti egyesület közlönye. Szerkeszti: *Bedő Albert*. XXIX. évf. 1890. l. *Marosi Ferencz*: Észleletek néhány rovar károsítása körül. 38—46. l. 2. *Péché Kálmán*: Az erdei vetőmagvak értékének meghatározása és az erdei magvak ellenőrzése. 46—51. l. 3. *Belházy Emül*: A fokozatos felújító vágás és az erdő-törvény. 83—94. l. 4. *Fekete Lajos*: Beregvármegye erdőtenyésztési viszonyairól. 94—121. 5. *Fekete Lajos*: Ungvármegye erdőtenyésztési viszonyairól. 159—178. l. 6. *Garlathy Kálmán*: Adatok a kincstári erdők felújításáról. 253—268. l. 7. *Tavi Gusztáv*: Néhány szó a fatermési táblákról. 268—281. l. 8. *Fekete Lajos*: Zemplénnvármegye erdőtenyésztési viszonyairól. 281—291. l. 9. *Magerle Ede*: A fa-gyapot készítése és értékesítése. 292—308. l. 10. *Kiss Ferencz*: Az akácza paizstetűről. 378—387. l. 11. *Illés Nándor*: Szálerdő 20 éves fordával. 387—392. l. 12. *Ratkovszky Károly*: A sopron-kövesdi m. kir. erdőgondnokság területéhez tartozó erdőkről. 427—440. l. 13. Ifj. *Hoffmann Sándor*: Mikor kél ki a kőrisfa magja. 468—470. l. 14. *Matlekovits Sándor*: Németország erdészete és a favámok. 493—507. l. *Havas József*: Néhány szó az akác paizstetűről. 507—512. l. 16. *Földes János*: Mikor kél a kőrisfa magja. 512—515. l. 17. *Péché Dezső*: A középerdő-üzemben kezelt erdők rendszeres erdőgazdasági üzem-terveinek készítéséről. 607—620. l. 18. *Szabó Adolf*: A Szepesvármegye területén fekvő Tatra-hegység erdeinek ismertetése. 689—705. l. 19. *Dercsényi Kálmán*: A fenyő béltörny (*Blastophagus piniperda*) károsításáról. 705—714. l. 20. *Fekete Lajos*: Horvát-Szlavonország erdészeti viszonyai. 801—825. és 899—912. l. 21. *Porubszky Gyula*: Új telítő eljárás. 825—832. l. 22. *Marosi Ferencz*: Az erdészet az aradi kiállításon. 832—839. l. 23. *Illés Nándor*: Vidéki levél a paizstetűről. 857—862. l. 24. *Illés Nándor*: A futóhomok erdősítésének kérdéséhez. 912—925. l.

Önállóan. *Dr. Kanitz Ágoston*: Haynald Lajos bibornok mint botanikus. „Vázlatok Haynald Lajos bibornok-érsek életéből“ czimű

munka. 123—137. lapján. 1889. Pozsony - Budapest, Stampfel Károlynál. Ára 1 frt. 2. *Dr. August Kanitz*: Cardinal-Erbischof Dr. Ludwig Haynald als Botaniker. Separate Abdruck aus der ung. Revue. 1—20. l. 3. *Auguste Kanitz*: Le Cardinal Haynald Archevêque de Kalocsa considéré comme Botaniste. Traduit avec autorisations de l'auteur per Eduard Martens. Gaud. 1890. 1—45. l

F) Állattan.

A m. tud. akadémia kiadványai. I. Értekezések a természettudományok köréből, szerkeszti *Szabó József* osztály-titkár. XIX. köt. *Dr. Daday Jenő*: A nápolyi öböl rotatoriái. 7. sz. 1—52. l. (Két rajzlappal). Ára 50 kr. II. Matematikai és természettudományi Értesítő, szerkeszti *König Gyula*, VIII. köt. 1890. 1. *Dr. Daday Jenő*: A nápolyi öböl rotatoriái. (Székfoglaló értekezésének kivonata.) 4—8. l. 2. *Dr. Perényi József*: A mesoderma keletkezése. (I. és II. tábla). 11—19. l. 3. *Dr. Korányi Sándor* és *Dr. Tauszk Ferencz*: A Jackson-féle epilepsiára vonatkozó kísérleti adatok. 29—37. l. 4. *Dr. Friedrich Vilmos* és *Dr. Stricker Mór*: A különböző hőmérsékű és mennyiségű bevett víz hatása az ép- és kóros szívre. 55—59. l. 5. *Dr. Schiff Ernő*: A vér alakelemeinek és haemoglobin tartalmának kvantitatív meghatározása az újszülöttek ép és kóros viszonyai mellett. 104—140. l. 6. *Thanhoffer Lajos*: A test savós üregeinek közlekedése egymással. (Előleges jelentés.) 165—168. l. 7. *Thanhoffer Lajos*: Újabb és módosított módszerek az izomidegvégék és végződésék tanulmányozására. 169—175. l. 8. *Dr. Schaffer Károly*: Adatok a másodlagos és foltos elfajulás tanához. (Kivonat.) 213. l. III. Akadémiai Értesítő, szerkeszti *Szily Kálmán* főtítkár. (1890.) 1. *Dr. Daday Jenő*: A nápolyi öböl rotatoriái. (Kivonat.) 505—506. l. 2. *Dr. Lendl Adolf*: Átmeneti alakok egyes pókfajok közt. (Kivonat). 695. l.

Mathematische und naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn, redigirt von J. Fröhlich. Budapest, VII. Band. 1. *Dr. Ludwig Török*: Die Teilung der roten Blutzellen bei Amphibien. 36—46. l. 2. *Dr. Mihael v. Lenhossék*: Über die Pyramidenbahnen im Rückenmarcke einiger Säugethiere. 47—60. l. 3. *Alexander Mocsáry*: Monographia Chrysidarium orbis terrarum universi. 91—99. l. 4. *Dr. Eugen v. Daday*:

Ein interessanter Fall der Heterogenesis bei den Rädertieren (Tafel I.) 140—156. l. 5. *Dr. A. Ónodi*: Beiträge zur Physiologie und Pathologie des Kehlkopfes. (Experimentelle Untersuchungen zur Lehre von dem Kehlkopflähmungen). 169—177. l. 6. *Friedrich Weiszmann* und *Adolf Reismann*: Die Konsekutiven Veränderungen des weiblichen Sexualorgane nach Erstirpation der Geschlechtsdrüsen. 288—294. l. 7. *Franz Tangl*: Beiträge zur Kenntniss der Bildungsfehler der Urogenitalorgane. 363—382. l. 8. *Dr. G. Entz*: Rapport sur les travaux zoologiques exécutés en Hongrie pendant les vingt dernières années. 383—395. l.

Természettudományi Közlöny. XXII. köt. 1. *Hutyra Ferencz*: A baktériumokról. 1—16. és 57—72. l. 2. *Török Aurél*: Az emberek arcjátéka és taglejtése. 23—30. l. 3. *Hanusz István*: A szarka földrajzi elterjedése. 40—42. l. 4. *Horváth Géza*: A permetező készülékek a kertészet szolgálatában. 73—80. l. 5. *Sajó Károly*: A marokkói sáska Magyarországon. 225—256. l. 6. *Tellyesniczky Kálmán*: A fény hatása az állatokra. 370—374. l. 7. *Sötér Kálmán*: A méhek mérge. 374—378. l. 8. *E. G.*: Az élet általános jelenségei. 581—594. l. 9. *Hermann Ottó*: Ángolna a Balatonban és a velencei tóban. 603—604. l. 10. *Dr. Pungur Gyula*: A tücskök tartózkodása és lakása. 628—632. l.

Pótfüzetek a természettudományi közlönyhöz. XXII. kötethez. 1. *Ifj. Kuthy Dezső*: Testünk satnya részeiről. 1—18. l. 3. *Fricvaldszky János*: Észrevételek Török Péter „Bogár határozó” című munkájára. 32—37. l. 4. *Dr. Lenhossék Mihály*: A pajzs mirigyéről. 86—88. l. 5. *Ónodi Adolf*: Szagló érzésünkről. 97—104. l. 6. *Lendl Adolf*: A pókok szervezete és a hálókötés. 105—122. l. 7. *E. G.*: A szerves lények tudományos elnevezésének szabályai. 180—184. l.

Orvos-természettudományi Értesítő. XV. évf. II. Természettudományi szak. Kolozsvár. (1890.) 1. *Dr. Apáthy István*: Bevezetés a rendszeres állattanba. 1—14. l. 2. *Dr. Bálint Sándor*: Észrevételek Dr. Cserny Béla főgymn. tanár „Gyulafehérvár környékének faunája” című két dolgozatára. 101—105. l. 3. *Dr. Apáthy István*: Pseudobranchellion Margói. 110—112. l. Ugyanez németül. 122—127. l. 4. *Kis-apsai Méhely Lajos*: Ujabb adatok Erdély s különösen a Barcaság bogárvilágának ismeretéhez. 257—288. l. Ugyanez németül. (Kivonat.) 357—360. l. 5. *Dr. Apáthy István*: Az izom- és

idegrostok primitív fibrillumairól s a protoplasma-szerkezetéről átalá-
ban. 305—310. l. Ugyanez németül. 353—356. l.

Természetrajzi füzetek. Kiadja a magyar nemzeti muzeum. 1890. XIII. köt. 1. Dr. *Daday Jenő*: Branchipus paludosus Müll. O. Fr. a magyar faunában. (3 rajzzal) 1—6. l. 2. *Desiderio Kuthy*: Centhorhynchus Paszlavszky, n. sp. 7. l. 3. Dr. *Lendl Adolf*: Három magyarországi kevésbé ismert pókfajnak leírása. (1 tábla) 8—11. l. 4. Dr. *Eugén v. Daday*: Branchipus Paludosus Müll. o. Fr. in der ungarischen Faun. 34—39. l. 5. *Alexander Mocsáry*: Additamentum primum ad monographiam chrysididarum orbis terrarum universi. 45—65. l.

Természettudományi füzetek. A délmagyarországi természettudományi társulat közlönye. Szerkeszti *Weber Antal* és *Tauffer Jenő*. Temesvár, 1890. XIV. köt. 1. Dr. *Pachinger Alajos*: Taenia nana (Siebold). 5—9. l. 2. *Hanusz István*: A tölgyek bogárvilágából. 10—17. l. 3. *Gerger E.*: Szénkéneg a phylloxera ellen. 47—53. l. Ugyanez németül. 53—59. l.

A magyar orvosok és természetvizsgálók évkönyve. (1890. aug. 16—20-án Nagyváradon tartott XXV. vándorgyűlés.) 1. *Mocsáry Sándor*: Ujabb adatok Biharmegye mollusca-faunájához. 455—456. l. 2. *Friwaldszky János*: Adatok Biharmegye födelesszárnyú rovarainak (coleoptera) faunájához. 504—517. l.

Nagyvárad Természetrajza. Szerkesztette: *Bunyitay Vincze*. Budapest. 1890. 1. *Kertész Miksa*: Nagyváradnak és vidékének állatvilága. 135—244. l. 2. *Kertész Miksa*: A nagyváradai közönséges és meleg álló vizek górcsővi állatvilága. 245—268. l. 3. *Kertész Miksa*: A biharmegyei barlangok állatvilága. 269—279. l.

Verhandlungen u. Mittheilungen des Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften in Hermannstadt. XL. Jahrg 1890. *M. v. Kimakowicz*: Beitrag zur Molluskenfauna Siebenbürgens (II. Nachtrag) p. 1. *M. v. Kimakowicz*: Apparate zum Fang von Mikro-Arthropoden. p. 123.

Erdészeti Lapok. Szerkeszti *Bedő Albert*. XXIX. évf. 1890. 1. *Marosi Ferencz*: Észleletek néhány rovar károsítása körül. 38—46. l. 2. *Kiss Ferencz*: Az ákácza paizstetűről. 378—387. l. 3. *Dercsényi Kálmán*: A fenyő béltörny (Blastophagus piniperda) károsításairól. 705—714 l. 4. *Illés Nándor*: Vidéki levél a paizstetűről. 857—862. l.

Jahrbuch-des Siebenbürgischen Karpathen-Vereins. IX. 1889.

1. *Wilhelm Hausmann*: Zoologische Excursionen von Predeal und Garsin bis zum Csukásgebirg. 152—166. 1.

Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi társulat Évkönyve, szerkeszti dr. Temesváry János, Kolozsvár. 1888.

1. Dr. *Cserni Béla*: Gyulafehérvár környékének faunája, két közlemény. I. évf. 73—104. 1. és II. évf. 67—78. 1.

Programm-értekezések az 1889—90-ik évi gymnasiumi és reáliskolai értesítőkből. 1. *Simsa Kornél*: Intézetünk tengeri-állattani kis gyűjteményének ismertetése. Munkácsi áll. gymnasium. 3—23. 1. 2. *Szmetka L. Ödön*: A gerinczesek látásáról. Rozsnyói kath. főgymnasium 2—32. 1. 2. ? : A gymnasiumnak adományozott Kisfaludi Madarász Ede-féle kagyló- és csiga-gyűjtemény ismertetése. Nagy-károlyi kath. főgymnasium. 3—39. 1. 4. ? : A rovarok életmódja és természeti ösztönük. Gyöngyösi kath. gymnasium. 3—10. 1.

Önállóan. Tizenöt nap a Dunán, írta Rudolf trónörökös főherceg, fordította: Paszlavszky József. Természettudományi könyvkiadó vállalat. A m. tud. akadémia segítkezésével kiadta a k. m. természettudományi társulat. A VI. (1887—1889. évi) ciklus 12. kötete. 2. Dr. *Apáthy Istrán*: A magyarországi piócák faunája. Rendszertani essay. ábrákkal. (Math. és természettudományi közlemények, vonatkozólag hazai viszonyokra. XXIII. kötetéből.) 3. *Mocsáry Sándor*: Monographia Chrisidarum orbis terrarum universi. Tab. 2. 1889. Külön kiadvány.